

Υποσημειώσεις► Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ *gstamatopoulos@efsyn.gr***Κοινωνικός αυτομετασχηματισμός**

Εκτός από την κυβέρνηση (έχει την υποστήριξη όλων, σχεδόν, κατά τις πρώτες ημέρες), που παράγει νέα πολιτική, υπάρχει και ο κόσμος των διανοουμένων, που βλέπουν με ριζοσπαστική ματιά τον κοινωνικό αυτό μετασχηματισμό. Ο Αλέξανδρος Κιουπκιολής, λ.χ., με το βιβλίο του «Για τα κοινά της ελευθερίας», εκδόσεις «Εξάρχεια».

Δημοσιεύουμε μικρό απόσπασμα και θα επανέλθουμε: «Σε αντίθεση με την αντιπροσωπευτική δημοκρατία, οι “κοινές” δημοκρατίες αναιρούν κάθε σταθερή διαίρεση ανάμεσα σε άρχοντες και αρχόμενους, επιτρέποντας σε καθένα και καθμία να λάβει μέρος, αν το θέλει, στην πολιτική διαβούλευση, το νομοθετικό έργο, τη διοίκηση και την επιβολή του νόμου στις κοινές υποθέσεις. Σε αντιδιαστολή προς τη ρουσσική δημοκρατία, ωστόσο, η κυρίαρχη εξουσία δεν ασκείται από τον συγκεντρωμένο λαό στο σύνολό του. Εξακολουθούν να υπάρχουν διαιρέσεις μέσα στον λαό και ανάμεσα στους κυβερνώντες και τους κυβερνώμενους, οι διοικητικές και άλλες πολιτικές λειτουργίες δεν διεκπεραιώνονται από όλο τον λαό ταυτόχρονα και διαρκώς, και μια μεταβλητή μερίδα της κοινότητας δραστηριοποιείται κατά κανόνα στους ποικίλους θεσμούς της αυτοδιοίκησης, όπως ελεύθερα επιλέγει.

Η συλλογική αυτοδιαχείριση γίνεται λοιπόν επί της αρχής μια υπόθεση των απλών πολιτών, *οποιοδήποτε και οποιασδήποτε*. Καθένας/μία μπορεί να προτείνει νομοθετικά και πολιτικά μέτρα σε ανοικτούς χώρους διαβούλευσης, και έχει τη δυνατότητα να αναλάβει αξιώματα στους μηχανισμούς της διοίκησης και τα δικαστήρια. Αλλά αυτό δεν το κάνουν όλοι οι πολίτες μαζί και ταυτόχρονα,

και συνεπώς ο δήμος δεν είναι ποτέ εξ ολοκλήρου παρών στους επί μέρους πολιτικούς θεσμούς. Οσοι/ες καταλαμβάνουν δημόσια αξιώματα σε διοικητικούς, νομοθετικούς και δικαστικούς θεσμούς, και όσοι/ες παρίστανται στις γενικές συνελεύσεις αντιπροσωπεύουν μια κοινότητα πολιτών και συμφερόντων που απουσιάζει ως τέτοια από επί μέρους τόπους λήψης αποφάσεων, θέσπισης και επιβολής νόμων. Η πολιτική αντιπροσώπευση δεν εξαλείφεται.

Αλλά θεσμικοί μηχανισμοί όπως η κλήρωση, η εναλλαγή στις θέσεις με επιρροή, η αυστηρά περιορισμένη θητεία και ανακλιτότητα, και η απλή εναλλαγή των προσώπων που λαμβάνουν μέρος στις συνελεύσεις εμποδίζουν την εδραίωση σταθερών διαχωριστικών γραμμών ανάμεσα σε άρχοντες και αρχόμενους, ανάμεσα σε “ειδικούς” και επαγγελματίες της εξουσίας και στους απλούς πολίτες. Τέτοιες πρακτικές αποτρέπουν την παγίωση εξουσιαστικών ιεραρχιών και συντείνουν στην τακτική ανατροπή των σχέσεων εξουσίας.

Οι κοινές δημοκρατίες έχουν επίσης ιδρύσει θεσμούς ανάκλησης, ένστασης και ακύρωσης αποφάσεων που διασφαλίζουν τον συλλογικό αυτο-έλεγχο, αποτρέποντας την κυριαρχική επιβολή μειοψηφιών από ακτιβιστές στις συνελεύσεις και χαλιναγωγώντας τις αυθαιρεσίες ευμετάβλητων πλειοψηφιών. Οι πολιτικοί αντιπρόσωποι, δηλαδή οι προσωρινοί κάτοχοι αξιωμαίων και οι μεταβαλλόμενες μερίδες του δήμου που συναθροίζεται και συναποφασίζει, εναλλάσσονται τακτικά, υπόκεινται μονίμως σε στενό έλεγχο και είναι ανακλητοί, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να γίνουν πολιτικά κυρίαρχοι».